

I. ЗАСАДИ І ПРОБЛЕМИ ЕТНОЛОГІЧНИХ СТУДІЙ СУЧАСНОГО МОВОЗНАВСТВА

ISSN 2411-4758 (Print) 2518-1602 (Online)

Native word in ethnocultural dimension, Drohobych, Posvit, 2018, pp. 4-15.

DOI: <https://doi.org/10.24919/2411-4758.2018.140233>

УДК 811.161.2:373.46:62

ЯВИЩЕ ПОЛІСЕМІЇ В СИСТЕМІ УКРАЇНСЬКИХ ТЕРМІНІВ ЛІСІВНИЦТВА

Олена БУРКОВСЬКА,

магістр філології, Хмельницький політехнічний коледж Національного університету «Львівська політехніка» olenochka444@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1768-0538>

Research ID: N-1373-2018 <http://www.researcherid.com/rid/N-1373-2018>

*Статтю подано до редколегії / The article is submitted to the editorial board
07.08.2018*

Статтю опубліковано / The article is published 15.11.2018

У статті простежено вияв в українській термінології лісівництва явища полісемії. Серед багатозначних термінів лісівництва виокремлено дво-, три-, чотири-, п'яти-, шестизначні терміни. У терміносистемі лісівництва знаходять вираження різні типи полісемії – зовнішньосистемна, міжсистемна, внутрішньосистемна та загальнонаукова. Визначено негативний вплив внутрішньосистемної полісемії на унормування української термінології лісівництва. Запропоновано шляхи уникнення цього явища в термінології.

Ключові слова: лісівництво; термін; українська термінологія лісівництва; лексико-семантичні відношення; полісемія.

THE PHENOMENON OF POLYSEMY IN THE SYSTEM OF UKRAINIAN FORESTRY TERMS

Olena BURKOVSKA,

Master of Philology Khmelnytsky Polytechnic College, Lviv Polytechnic National University olenochka444@ukr.net

The article examines the manifestation of the phenomenon of polysemy in the Ukrainian forestry terminology. Researchers attribute the emergence of ambiguity in the system of terms to the influence of various factors, both extralingual and intralingual ones.

The analysis of the semantic structure of Ukrainian forestry terms has shown that out of the total number of the terms in question (2 602 terms), 34 term units are polysemic ($\approx 1, 5\%$), i.e. they have two or more meanings. Among polysemic forestry terms, two-, three-, four-, five-, six-meaning terms can be distinguished. Most terms (19 units) have two meanings.

According to their structure, polysemic terms can be divided into terms-words and terms-phrases. In Ukrainian forestry terminology, polysemy predominates among one-component terms, while compound terms have fewer possibilities to demonstrate polysemy.

Polysemy is characteristic of terms, the use of which is not limited to the system of Ukrainian forestry terminology. These are general scientific terms, which are also active in other terminological systems.

The intra-system polysemy of forestry terms is of multifarious nature. It is largely stipulated by the development of forestry as a science. One of the main factors contributing to the development of ambiguity in the system of forestry terms is the processes of metaphorical and metonymic transfer, which are based on similarity or adjacency (form, size, functions, quality, a part and the whole, etc.).

It is particularly complicated to eliminate intra-system polysemy. The majority of multi-meaning forestry terms refers to the basic concepts. However, polysemy in the system of Ukrainian forestry terminology can be avoided by attaching additional components to one-word terms, which transforms them into term combinations.

Polysemy confirms the connection between forestry terms within the system of terms, as well as the terms pertaining to other fields of knowledge and commonly used vocabulary of the Ukrainian language. However, it adversely affects the accuracy of the term; therefore, it should be avoided. Further research could focus on the analysis of forestry terms in the functional aspect.

Key words: forestry; term; Ukrainian forestry terminology; lexical and semantic relations; polysemy.

Постановка проблеми. Питання багатозначності термінів неодноразово ставало предметом уваги науковців. Одним із перших окреслив проблему полісемності терміна Д. Лотте, констатуючи, що «явище полісемії в термінології спричиняє неточність, тому особливу увагу треба звертати на усунення всіх багатозначних термінів або залишати біля терміна лише одне значення» [10, 13]. У мовознавстві явище полісемії досліджували С. Гайда, М. Годована, Р. Дудок, Н. Краснопольська, Л. Рогач, О. Селіванова, Л. Симоненко А. Суперанська, В. Татаринів, В. Толікіна та ін.

Аналізуючи співвіднесеність терміна з поняттям, мовознавець Л. Рогач доходить висновку, що термінна полісемія – це наявність у семантичній структурі терміна двох і більше значень, тобто співвіднесеність одного терміна більш ніж з одним поняттям [16, 8].

Мета статті – дослідити вияв явища полісемії в українській термінології лісівництва (далі – УТЛ).

Аналіз праць термінознавців доводить, що проблема полісемії в термінології є дискусійною та остаточно не розв'язаною.

На думку багатьох дослідників, внутрішньосистемна полісемія породжує найбільше проблем у термінології, оскільки вона порушує одну з найважливіших вимог до терміна – однозначність у межах одного терміна поля [9, 634].

Мовознавець В. Толікіна стверджує, що відповідно до загальної семантичної закономірності в термінній системі «принципово усуваються відношення полісемії (один знак – одне поняття)» [21, 58]. Дослідниця А. Суперанська зазначає, що термін не може мати два або декілька смислів, тому що його денотат – наукове поняття, а значення терміна – концептуальне [19, 137].

Польський лінгвіст С. Гайда, однак, стверджує, що мова науки зберігає свій поліморфізм (багатозначність), оперуючи природними, штучними, а також системними та контекстними засобами, що це явище одночасно обмежують або усувають залежно від потреб та мовної кваліфікації автора [25, 71].

Чимало науковців вважає появу багатозначності в термінології закономірною, а явище полісемії визнає природним виявом законів розвитку мови та відображенням реальних процесів пізнання об'єктивної дійсності. Як стверджує В. Тагаринов, «при номінації терміном іншого денотата (об'єкта, поняття) виникає нове значення у того ж самого терміна, тобто розвивається полісемія. Зміна меж семантики терміна, поява нових значень – закономірне явище в терміносистемі, що розвивається. Це явище відбиває процес пізнання об'єктивної дійсності, яка постійно змінюється...» [20, 8].

Термінознавець Р. Дудок називає полісемію мовною універсалією, яка ґрунтується на узагальнювальній діяльності мови й мислення, та універсальність якої виявлено в її смислотвірному потенціалі. Відповідно жодна терміносистема не може уникнути впливу загальномовних універсалій, зокрема й тих, що стосуються закону неізоморфності, тобто неспіввіднесеності знака та його значення, тому існування полісемії зумовлене розбіжністю між обмеженою кількістю мовних слів, з одного боку, та нескінченною кількістю предметів і явищ навколишнього світу, – з іншого [8, 226].

Дослідниця О. Селіванова обґрунтовує наявність в однієї термінолексеми кількох значень (лексико-семантичних варіантів), які певним чином пов'язані одне з одним, проявом мовної парадигматики й асиметричного дуалізму мовного знака [17, 468].

Як зазначає М. Годована, з полісемією термінів «можна боротися, її можна обмежувати, але вона все одно буде проникати в термінологію як складову частину лексики загальнолітературної мови» [7]. Полісемним

термінам властиві ознаки загальнолітературної лексики, тому ці терміни є закономірним явищем в галузевих терміносистемах.

Появу багатозначності в системі термінів дослідники пояснюють впливом різних чинників – екстралінгвальних та інтралінгвальних. Серед чинників появи полісемії мовознавець Р. Дудок виділяє безмежність зовнішнього світу як спільності предметів і явищ та обмеженість словникового запасу навіть найрозвиненішої мови (тому лексика повинна групуватись не лише кількісно, але й якісно); а також указує на принцип економії мовних явищ та взаємозв'язок предметів і явищ, відображених у свідомості людини у вигляді значень [8, 226].

Основою розвитку термінної багатозначності Л. Симоненко вважає зміну структури мовного знака, який набуває нового змісту через схожість (метафора), часову і просторову суміжність (метонімія, синекдоха) з іншими поняттями. На думку дослідниці, і в літературній мові, і в термінній системі не можна надовго зберегти моносемність, тому що людські знання про навколишній світ весь час поповнюються, у процесі пізнання виникають нові поняття, які потребують словесного вираження, тобто вони відбиваються в мові, у тому числі і в полісемії слова [18, 27].

Аналіз семантичної структури українських термінів лісівництва показав, що від загальної кількості досліджуваних термінів (2 602 терміни) 34 термінних одиниць є багатозначними ($\approx 1,5\%$), тобто мають два і більше значення. Серед багатозначних термінів лісівництва можна виділити дво-, три-, чотири-, п'яти-, шестизначні терміни.

Більшість термінів (19 найменувань) має два значення, напр.: *агролісомеліорація* [5, 13], *актуалізація лісового фонду* [22, 23], *відземок* [22, 61], *дернування* [22, 102], *експертиза екологічна* [22, 121], *культура біологічна* [22, 346], *ландшафт* [22, 190], *лісистість оптимальна* [22, 198], *лісозабезпеченість* [6, т. 1, 437], *масив* [22, 212], *рекреація* [6, т. 2, 197], *скорковіння* [22, 346] та ін.

Цей тип полісемії С. Ульман називає «бісемією» [8, 217]. Наприклад, терміни *агролісомеліорація* реалізує два значення: «1) система лісознавчих засобів, спрямована на покращення несприятливих для господарства природних умов території та підвищення продуктивності угідь; 2) навчальна дисципліна, що розробляє теоретичні засади розміщення та конструювання агролісомеліоративних насаджень, методи їх вирощування, техніку і технології лісомеліоративних робіт» [5, 13]; термін *актуалізація лісового фонду* зафіксовано у двох значеннях: «1) приведення даних лісового фонду різної давності до однієї дати; 2) один з порівняльно-історичних методів дослідження історії розвитку лісу (лісознавство) [22, 23]»; термін *лісистість оптимальна* функціонує у двох значеннях

«1) ступінь заліснення території, за якої найбільш ефективно використовуються земельні ресурси, формується екологічно стабільне середовище та найбільш повно виявляється комплекс корисних властивостей лісу; 2) лісистість, що забезпечує природну екологічну рівновагу певної місцевості або підтримує відносно незмінний стан одного із середовищотворних компонентів (напр., гідрологічного режиму)» [22, 198] та ін.

Менша кількість термінів (7 найменувань) має три значення, напр.: *демутація* [22, 96], *дїброви* [6, т. 1, 219], *лісовпорядкування* [22, 202], *судина* [6, т. 2, 268], *урбанізація* [6, т. 2, 302], *урочище* [6, т. 2, 302] та ін. Наприклад, термін *демутація* виражає три значення: «1) антропогенна зміна рослинності, яка зумовлює закріплення у процесі її динаміки вузлових угруповань; 2) зміна рослинності й тваринного світу, що відбувається після їх порушення 3) форма сукцесії» [22, 96]; термін *урочище* зафіксовано в трьох значеннях: «1) одна із морфологічних частин географічного ландшафту; сполучена система ландшафтних фацій; 2) те, що становить природно межу (яр, гора, заплава); 3) порівняно велика ділянка лісу, яка відрізняється від інших окремими контурами, рельєфом, ґрунтово-гідрологічними умовами» [6, т. 2, 302] та ін.

Обмежена кількість термінів (6 найменувань) виражає чотири значення: *вершина* [5, 13], *планшет* [6, т. 2, 140], *ревізія* [6, т. 2, 140], *солонець* [6, т. 2, 249], *успадкування* [6, т. 2, 303], *царство* [6, т. 2, 326]. Наприклад, термін *планшет* реалізує чотири значення: «1) дошка з натягнутим на неї папером, на який наносять план місцевості; 2) плоска сумка з прозорим боком для карти; 3) підлога сцени в театрі, зроблена з окремих щитів, які можна міняти для зміни рельєфу сцени; 4) картографічний документ лісоінвентаризаційний, на якому в межах робочого поля (40x40 см) зображено частину (цілими лісовими кварталами) лісового фонду певного лісівництва в прийнятому масштабі (1:10000) з нанесенням квартальної і візирної сітки меж виділів та ін.» [6, т. 2, 140]; термін *ревізія* має чотири значення: «1) перевірка правильності і законності діяльності підприємства, установи, організації або службової особи, зокрема комплексна ревізія лісівництва; 2) обстеження, огляд з метою перевірки стану або виявлення наявності кого-, чого-небудь, напр. весняна ревізія обходу; 3) перегляд вчення, теорії з внесенням змін, поправок, що порушують їхні основи; 4) ревізія лісовпорядкування – чергові лісовпорядкувальні роботи з метою аналізу господарської діяльності ліс. підприємства за ревізійний період, виявлення змін у лісовому фонді та економіці, лісоінвентаризація і складання проекту організації та розвитку лісового господарства на наступний ревізійний період» [6, т. 2, 140]; термін *солонець* реалізує чотири значення: «1) місце, де кладуть лизунець чи розсипають сіль для

підгодівлі диких тварин; 2) біотехнічна споруда (у вигляді ящика, пенька, колоди, стовпа), в яку кладуть сіль; 3) певна площа поверхні ґрунту, насичена сіллю; 4) озеро або джерело з солоною водою» [6, т. 2, 249] та ін.

Виявлено один термін із п'ятьма значеннями: *фація*: «1) найпростіша елементарна природно-територіальна одиниця, що є ділянкою земної поверхні, в межах якої зберігається однорідність місцеположення, літології підстилаючих порід, мікроклімату, режиму зволоження, ґрунтового покриву і корінного фітоценозу; 2) в геології – гірська порода, пласт, або свита пласту, що характеризується однаковим літологічним складом і викопними органічними залишками; 3) нижча ступінь синтаксономічної ієрархії у флористичному підході до класифікації рослинності; 4) типологічна одиниця в болотознавстві – відрізок географічного поясу з певними спектрами ґрунтових зон; 5) в ґрунтознавстві – відрізок географічного поясу з певними спектрами ґрунтових зон» [6, т. 2, 307] та ін.

Зафіксовано термін *куртина*, який функціонує в системі термінів УТЛ із шістьма значеннями: «1) окрема ділянка лісу; 2) група дерев і кущів однієї породи в змішаному насадженні; 3) в регулярному парку – відкрита ділянка газона, обрамлена стрижневими чагарниками або деревами; 4) в пейзажному парку – вільно розміщена група дерев або чагарників; 5) ділянка, засаджена одним сортом винограду; 6) грядка для квіткових чи ін. рослин, обкладена дерниною» [6, т. 1, 379].

Полісемні терміни за структурою можна поділити на терміни-слова та терміни-словосполучення. В УТЛ полісемія переважає серед однокомпонентних термінів, а складені терміни мають менше можливостей виявляти полісемію.

Серед однослівних термінів зафіксовано 30 полісемних терміноодиниць, напр.: *агролісомеліорація, вершина, відземок, демутація, деревина, дернування, діброви, куртина, лісівництво, лісовпорядкування, лісозабезпеченість, масив, піонери, планишет, порода, ревізія, рекреація, рубання, скорковіння, солонець, стіна судина, ураган, урбанізація, урочище, успадкування, фація, царство* та ін.

Ці полісемні терміни за будовою переважно є простими (*урбанізація, урочище, вершина, планишет, ревізія* та ін.), а рідше складними (*агролісомеліорація, лісозабезпеченість, лісовпорядкування* та ін.).

Полісемія властива двокомпонентним терміносполученням (*експертиза екологічна, культура біологічна, лісистість оптимальна*) та рідко виявляється серед трикомпонентних (*актуалізація лісового фонду*).

Полісемія характерна для термінів, вживання яких не обмежується системою УТЛ. Це загальнонаукові терміни, які активно функціонують в інших терміносистемах. Їх використання в системі термінів лісівництва зумовле-

не «семантичним звуженням загального значення терміна зі збереженням гіперсеми та формальної структури» [11]. Наприклад, термін лісівництва *солонець* є багатозначним: «1) місце, де кладуть лизунець чи розсипають сіль для підгодівлі диких тварин; 2) біотехнічна споруда (у вигляді ящика, пенька, колоди, стовпа), в яку кладуть сіль; 3) певна площа поверхні ґрунту, насичена сіллю; 4) озеро або джерело з солоною водою» [6, т. 2, 249]. Однак він містить гіперсеми «сіль», яка є визначальною в найменуваннях певного поняття в інших науках (архітектури, географії, ґрунтознавства).

Внутрішньосистемна полісемія термінів лісівництва має різну природу. Вона спричинена розвитком науки про ліс. Наприклад, семантична структура терміна *діброва* розширювалася в результаті появи нових сем «лісова екосистема», «тип лісу», «деревостан»: «1) лісові екосистеми з пануванням в корінному деревостані одного з видів дуба (звичайного, скельного, австрійського, пухнастого тощо); 2) типи лісу, в яких головною лісоутворюючою породою є один із видів дубів: звичайний, скельний або пухнастий; 3) деревостани – насадження з переважанням у складі окремих видів дуба» [6, т. 1, 219].

Термін *лісовпорядкування* має три значення: «1) спеціальна техніко-економічна дисципліна навчальних лісових закладів, яка вивчає закономірності та принципи організації лісового господарства, інвентаризації лісового фонду й довготермінового проектування виробництва в господарських одиницях; 2) державна служба організації лісового господарства і лісокористування; 3) комплекс знімальних, лісоінвентаризаційних та проектних робіт, спрямованих на забезпечення раціонального використання продукції лісу, підвищення комплексної продуктивності деревостанів, відтворення лісових ресурсів, охорону лісів та їх захист, а також підвищення культури ведення лісового господарства, що фіксується в проекті організації й розвитку лісгосподарського підприємства на ревізійний період» [22, 202]. Розширення значення цього терміна та прирощення до основної семи «комплекс робіт» нових сем «спеціальна дисципліна» і «державна служба» є результатом появи спеціальної дисципліни «Лісовпорядкування» у вищих навчальних закладах та створення державної служби, яка займається питаннями лісовпорядкування.

У спеціальній літературі зафіксовано два значення терміна *рубання*: «1) дія за значенням рубати; 2) технологічний процес, який завершується видаленням дерев з лісу» [2, 5]. На нашу думку, термін *рубання* повинен мати одне значення «дія за значенням рубати», з яким він може функціонувати окремо або як компонент терміносполучень *метод рубання*, *рубання дерева* та ін. Однак його недоцільно використовувати для позначення технологічного процесу, який завершується видаленням дерев з лісу.

Замість нього треба вживати термін *рубанка*, а не калькований російський термін *рубка*, який подано в усіх словниках з лісівництва після 1928 року [2; 6; 13; 22 та ін.], нормативно-правових документах [14], навчальній літературі [12; 24 та ін.].

Чітко розрізняють значення термінів *рубання* та *рубанка* автори праці «Лісотехнічний словник. Німецько-український» (Подебради, 1928 р.), напр.: *рубання лісу; рубання модельних дерев* [23, 54, 58, 87]; *остаточна рубанка; рубанка суцільна; суцільна, остаточна рубанка; обсівна рубанка; гніздова рубанка; консерваційна рубанка; кулісова, череззмугова рубанка; остаточна, очистна рубанка; світлова, ясна рубанка; проосвітлююча рубанка; рубанка простору; гніздова, круглякова рубанка; рубанка (с) пробної площі, (с)пробна рубанка; крайова рубанка; рубанка остаточна, очистна; рубанка в період руху соків* та ін. [23, с. 5, 9, 9, 24, 62, 66, 69, 72, 72, 73, 73, 73, 77, 89, 91]. У словнику термін *рубання* є компонентом таких терміносполучень, як *рубання лісу; рубання модельних дерев* [23, с. 54, 58, 87] і виражає значення «дія за значенням рубати», а термін *рубанка* послідовно вжито зі значенням «Технологічний процес, який завершується видаленням дерев з лісу» в терміносполученнях, компонентами яких є прикметники (дієприкметники), напр.: *кулісова, череззмугова, остаточна, очистна, світлова, ясна, проосвітлююча, гніздова, круглякова (рубанка простору)* та ін. [23, с. 69, 72, 72, 73, 73, 73].

Одним із основних чинників розвитку багатозначності в системі термінів лісівництва є процеси метафоричного та метонічного перенесення, які ґрунтуються на подібності або суміжності (форми, розміру, функцій, якості, частини і цілого тощо).

Полісемія, що з'явилась в УТЛ через метафоричне перенесення на основі подібності виконуваних функцій, схожості зовнішніх ознак (форма, розмір, місце розміщення) чи внутрішніх властивостей, процесів чи дій тощо, властива термінам *вічко, кондиціонування, оцупок, хвилястість*. Наприклад, термін лісівництва *хвилястість* «Умовна вада деревини, яка виявляється у хвилястому або хаотичному розміщенні її волокон» [22, 391] виникає в результаті перенесення загальнозживаної назви *хвилястість* «Якість за значенням хвилястий» [1, т. 11, 41] на предмет, схожий за формою.

Терміни лісівництва набувають нових значень на основі суміжності: а) процесу або дії та місця дії, напр.: *вирубка* «1) процес вирубування лісу; 2) ділянка, де ліс рубають» [8, 62]; б) об'єкта та місця, напр.: *культура біологічна* «1) група організмів для будь-яких наукових або освітніх цілей, отримана в експериментальних умовах; 2) посадка культурних рослин» [22, 346]; в) дії – технологічного процесу, напр.: *рубання* «1) дія за значен-

ням рубати; 2) технологічний процес, який завершується видаленням дерев з лісу» [2, 5]; г) об'єкта дослідження та навчальної дисципліни, напр.: *агролісомеліорація* » 1) система лісознавчих засобів, спрямована на покращення несприятливих для господарства природних умов території та підвищення продуктивності угідь; 2) навчальна дисципліна, що розробляє теоретичні засади розміщення та конструювання агролісомеліоративних насаджень, методи їх вирощування, техніку і технології лісомеліоративних робіт» [5, 13] та ін.

Позбутися внутрішньосистемної полісемії термінів дуже важко. Більшість багатозначних термінів лісівництва називає основні поняття. Професор Д. Бондаренко зазначає, що навіть «термін *ліс* не є однозначним, означає ліс, як ліс і в той же час зрубані дерева, деревину» [3, 61]. На особливість семантики багатозначного терміна *ліс* звертає увагу лісознавець І. Ребезнюк. Досліджуючи тріаду термінів *ліс – дерево – деревина*, науковець зауважує, що термін *ліс* уживають на позначення всіх трьох понять: «1) велика кількість дерев, що ростуть на великій площі землі, що її позначають словом ліс; 2) багаторічна рослина з твердим стовбуром і гіллям, яку називають словом дерево; 3) тверда тканина дерева, що її називають деревина (напр., *листяний ліс, розпилювання лісу, транспортування лісу*)» [15, 66].

Однак, на нашу думку, полісемії в системі УТЛ можливо уникнути через доповнення однослівних термінів додатковими компонентами, внаслідок чого вони перетворюються на терміносполучення. Наприклад, термін *лісівництво* варто вживати в значенні «наука, яка досліджує процеси вирощування, формування і поновлення лісу; типи, складники та характеристики лісу, види деревостану; етапи використання, заготівлі й оброблення лісових ресурсів і продукції та процеси рубання лісу в теоретичному та практичному аспектах» [20, 318] або «наука про природу лісу, методи його вирощування, підвищення продуктивності, лісокористування» [22, 198]. Для найменування галузі рослинництва, яка займається «вирощуванням лісу для одержання деревини, інших продуктів лісу та використання його з захисними, водорегулюючими, лікувально-оздоровчими, естетичними цілями» [6, т. 1, 422] доречно використовувати складений термін *галузеве лісівництво*.

Отже, полісемія підтверджує зв'язки термінів лісівництва у межах терміносистеми, а також з термінами інших галузей знань та загальноживаною лексику української мови, однак негативно позначається на точності терміна, тому її потрібно уникати. Перспективою подальшого дослідження є аналіз термінності лісівництва у функціональному аспекті.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Білодід, І. (Ред.). (1970–1980). Словник української мови: в 11 т.; АН УРСР. Інститут мовознавства. Київ: Наукова думка. Т. 1–11.
2. Бондаренко, В., Землинський С. & Копій Л. (2013). *Лісівництво. Термінологічний словник*. Львів: Вид-во НЛТУ України.
3. Бондаренко, В. (2004). Про чужомовні та неточні лексико-стильові конструкції в українській лісівничій термінології. *Науковий вісник: зб. наук.-техн. праць Українського державного лісотехнічного університету*; М-во освіти України, УкрДЛТУ. Львів. Вип. 14.5: Стан і тенденції розвитку лісівничої освіти, науки та лісового господарства в Україні, 60–64
4. Бурковська, О. (2016). Українська термінологія лісівництва в системі термінів лісівничих наук. *Spheres of Culture*; ed. by Ihor Nabytovych. Lublin: Maria Curie-Skłodowska University in Lublin. Vol. XIV. 314–322.
5. Вінтонів, Р. & Гриджук, О. (Ред.). (2009). *Короткий тлумачний словник-довідник понять і термінів лісівництва*. Львів: НЛТУ України.
6. Генсірук, С. (Ред.) (1999, 2007). *Українська енциклопедія лісівництва: у 2 т.* Львів: НВФ «Українські технології».
7. Годована, М. (2015). Спостереження над семантичними особливостями термінологічної лексики; Відділ наукової термінології Інституту української мови НАН України. Взято з: <http://www.odigest.org/index>.
8. Дудок, Р. (2009). *Проблема значення та смислу терміна в гуманітарних науках*: монографія. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка.
9. Краснопольська, Н. (2010). Полісемія в українській термінології менеджменту. *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. Острог, 362–369.
10. Лотте, Д. (1961). *Основы построения научно-технической терминологии. Вопросы теории методики*. Москва: Наука.
11. Овсейчик, С. (2006). *Формування української екологічної термінології* (Автореф. дис. ... канд. філол. наук). Київ. 19 с.
12. Олійник, В. & Вігер, Р. (2011). *Лісознавство: курс лекцій*. Івано-Франківськ: Симфонія форте.
13. Погребняк, П. & Стойко, С. (1980). *Російсько-український словник термінів лісівництва*. Київ: Наукова думка.
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2007 р. № 724. Взято з: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/724-2007-%D0%BF>.
15. Ребезнюк, І. (2016). Похідники від термінів триади: ліс – дерево – деревина. *Проблеми української термінології: зб. наук. пр. XIV Міжн. наук. конф. «Проблеми української термінології СловоСвіт 2016»* (Львів, 29 вересня – 1 жовтня 2016 р.). Львів: Видавництво Львівської політехніки, 66–72.
16. Рогач, Л. (1999). *Семантична основа лінгвістичних термінів в українській та англійській мовах*. (Автореф. дис. канд. філол. наук). Київ.
17. Селіванова, О. (2006). *Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія*. Полтава; Київ: Довкілля.
18. Симоненко, Л. (1991) *Формування української біологічної термінології*: монографія. Київ: Наукова думка.

19. Суперанская, А., Подольская, Н. & Васильева, Н. (1989). *Общая терминология: вопросы теории*. Москва: Наука.
20. Татариннов, В. (1988). *Лексико-семантическое варьирование терминологических единиц и проблемы терминографии*. (Автореф. дис. канд. филолог. наук). Москва.
21. Толикина, Е. (1970). Некоторые лингвистические проблемы изучения термина. *Лингвистические проблемы научно-технической терминологии*. Москва: Наука, 53 – 67.
22. Туниця, Ю. & Богуслаев, В. (2014). *Лісотехнічний термінологічний словник: український, російський, англійський*. Львів: Піраміда.
23. Чикаленко, Є. (Ред.). (1928). *Лісотехнічний словник. Німецько-український*. Лісова термінологічна комісія при Агрономічно-лісовому факультеті УГА в ЧСР та Спілки техніків с. г. в ЧСР. Подєбради.
24. Швиденко, А. (2004). *Лісівництво: підручник*. Чернівці: Рута.
25. Gajda, S. (1990). *Wprowadzenie do teorii terminu*. Opole: WSP.

REFERENCES

1. Bilodid, I. (Red.) (1970–1980). AN URSS. Instytut movoznavstva. Kyiv: Naukova dumka.
2. Bondarenko, V., Zemlynskyi S. & Kopii L. (2013). *Lisivnytstvo. Terminolohichniy slovnyk [Forestry. Terminology dictionary]*. Lviv: Vyd-vo NLTU Ukrainy.
3. Bondarenko, V. (2004). Pro chuzhomovni ta netochni leksyko-stylovi konstruktсии v ukrainskii lisivnychii terminolohii [About foreign-speaking and inaccurate lexical-style constructions in the Ukrainian forestry terminology]. *Naukovyi visnyk: zb. nauk.-tekhn. prats Ukrainського derzhavnoho lisotekhnichnoho universytetu [Scientific Herald: Sb. Sci.-Tech. works of the Ukrainian State Forestry University; Ministry of Education of Ukraine, UkrDLTU]*. Lviv. Vyp. 14.5: Stan i tendentsii rozvytku lisivnychoi osvity, nauky ta lisovoho hospodarstva v Ukraini. S. 60–64
4. Burkovska, O. (2016). Ukrainська terminolohiia lisivnytstva v systemi terminiv lisivnychkh nauk [Ukrainian terminology of forestry in the system of terms of forest science.]. *Spheres of Culture*; ed. by Ihor Nabytovych. Lublin: Maria Curie-Sklodowska University in Lublin. Vol. KhIV. 513 s. S. 314–322.
5. Vintoniv, R., Hrydzjuk O. (Red.) (2009). *Korotkyi tлумachnyi slovnyk-dovidnyk poniat i terminiv lisivnytstva [Short explanatory dictionary-reference book of terms and concepts of forestry]*. Lviv: NLTU Ukrainy. 87 s.
6. Hensiruk, S. (Red.) (1999). *Ukrainska entsyklopediia lisivnytstva: u 2 t. [Ukrainian Encyclopedia of Forestry: 2 t.]*. Lviv: NVF «Ukrainski tekhnolohii»..
7. Hodovana, M. (2015). Sposterezhennia nad semantychnymy osoblyvostiamy terminolohichnoi leksyky [Observing the semantic features of the terminology vocabulary]; *Viddil naukovoї terminolohii Instytutu ukrainskoi movy NAN Ukrainy*. Vziato z: <http://www.odigest.org/index>.
8. Dudok, R. (2009) *Problema znachennia ta smyslu termina v humanitarnykh naukakh: monohrafiia [The problem of meaning and meaning of the term in the humanities: monograph.]*. Lviv: Vydavnychiy tsentr LNU im. I. Franka.

9. Krasnopolska, N. (2010). Polisemiia v ukrainiskii terminolohii menedzhmentu [Polisemy in the Ukrainian terminology of management]. *Naukovi zapysky. Seriia «Filolohichna» - Proceedings. Series “Philological”*. Ostroh. S. 362–369.
10. Lotte, D. (1961). *Osnovy postoroenyia nauchno-tekhnycheskoi termynolohyy. Voprosy teoryi metodyky [Basis for the formulation of scientific and technical terminology. Questions of the theory of methodology]*. Moscow: Nauka.
11. Ovseichyk, S. (2006). Formuvannia ukrainskoi ekolohichnoi terminolohii [Formation of Ukrainian ecological terminology]. (*Masters thesis*). Kyiv.
12. Oliinyk, V., Viter R. (2011). *Lisoznavstvo: kurs lektsii [Forestry: a course of lectures]*. Ivano-Frankivsk: Symfoniia forte.
13. Pohrebniak, P., Stoiko, S.(1980). *Rosiisko-ukrainskyi slovnyk terminiv lisivnytstva [Russian-Ukrainian dictionary of terms of forestry]*. Kyiv: Naukova dumka.
14. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 12 travnia 2007 r. № 724.[Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated May 12, 2007]. Retrieved from <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/724-2007-%D0%BF>.
15. Rebezniuk, I. (2016). Pokhidnyky vid terminiv triady: lis – derevo – derevyna [Derivatives from the terms of the triad: wood - wood - wood]. *Problemy ukrainskoi terminolohii - Problems of Ukrainian terminology*. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniky. S. 66–72.
16. Rohach, L. (1999). Semantychna osnova linhvistychnykh terminiv v ukrainskii ta anhliiskii movakh [Semantic basis of linguistic terms in Ukrainian and English]. (*Masters thesis*). Kyiv.
17. Selivanova, O. (2006). *Suchasna linhvistyka: terminolohichna entsyklopediia [Modern linguistics: the terminology encyclopedia]*. Poltava; Kyiv: Dovkillia.
18. Symonenko, L. (1991) *Formuvannia ukrainskoi biolohichnoi terminolohii: monohrafiia [Formulation of the Ukrainian biology terminology]*. Kyiv: Naukova dumka.
19. Superanskaya, A., Podolskaya, N., Vasilyeva, N. (1989). *Obshchaya terminologiya: voprosy teorii [General terminology: theory questions]*. Moscow: Nauka.
20. Tatarinov, V. (1988). Leksiko-semanticheskoye varirovaniye terminologicheskikh edinit i problemy terminografii [Lexico-semantic variation of terminological units and problems of terminography]. (*Masters thesis*). Moscow.
21. Tolikina, E. (1970). Nekotoryye lingvisticheskiye problemy izucheniya termina. [Some linguistic problems of the term]. *Lingvisticheskiye problemy nauchno-tekhnycheskoy terminologii - Linguistic problems of scientific and technical terminology*. Moscow: Nauka, 53–67.
22. Tynytsia, Yu., Bohuslaiev, V. (2014). *Lisotekhnichniy terminolohichnyi slovnyk: ukrainskyi, rosiyskyi, anhliyskyi [Forestry Dictionary]*. Lviv: Piramida. 967 s.
23. Chykalenko, Ye. and ets. (Red.) (1928). *Lisotekhnichniy slovnyk. Nimetsko-ukrainskyi [Forestry Dictionary. German-Ukrainian]*. Podiebrady.
24. Shvydenko, A. (2004). *Lisivnytstvo: pidruchnyk [Arboriculture: a textbook]*. Chernivtsi: Ruta.
25. Gajda, S. (1990). *Wprowadzenie do teorii terminu*. Opole: WSP.